

Hög ålder – en förutsättning för hotade arter!

Gamla ekar är hem för många svampar, fåglar, insekter, fladdermöss, lavar och mossor. En ek börjar bli ihålig vid ungefär 200 års ålder. En ihålig ek kan fortleva i många hundra år.

Bostadsbrist!

Fram till mitten av 1800-talet var gamla ekar vanliga i södra Sverige, men fram till 1940-talet avverkades miljontals gamla ekar. Därför är gamla och ihåliga ekar ovanliga i dagens landskap. Idag finns ofta ett "generationsglapp" mellan de äldsta ekarna och yngre trädgenerationer.

Naturens egna processer visar vägen i projektet

I varje område inom det här försöket har 35 ekar behandlats på sätt som liknar naturliga processer. Skadorna kan förhoppningsvis utvecklas till viktiga livsmiljöer i träden.

Meningen med projektet är att få mer kunskap om hur hotade arter kan räddas i områden med framtida brist på gamla ekar.

Det finns totalt 20 försöksområden, 16 i Sverige, en i Norge och tre i England. Försöket startade 2012. Skadorna kommer att studeras av forskare både med avseende på vad som händer med ekarna och kolonisation av arter. Projektet leds av Länsstyrelsen i Kalmar län och Nordens Ark och stöds av Naturvårdsverket. I projektet deltar även Länsstyrelserna i Blekinge, Kronoberg, Jönköping, Östergötland, Västmanland och Uppsala län, Jönköpings och Linköpings kommun, Statens Fastighetsverk, Region Skåne och Pro Natura i Sverige, Direktoratet for Naturforvaltning och NINA i Norge samt the City of London och the National Trust i Storbritannien.

Text och layout: Jonas Hedin, Mats Niklasson och Vikki Bengtsson. Illustrationer: Per Axell

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

www.jonkoping.se Tfn 036-10 50 00

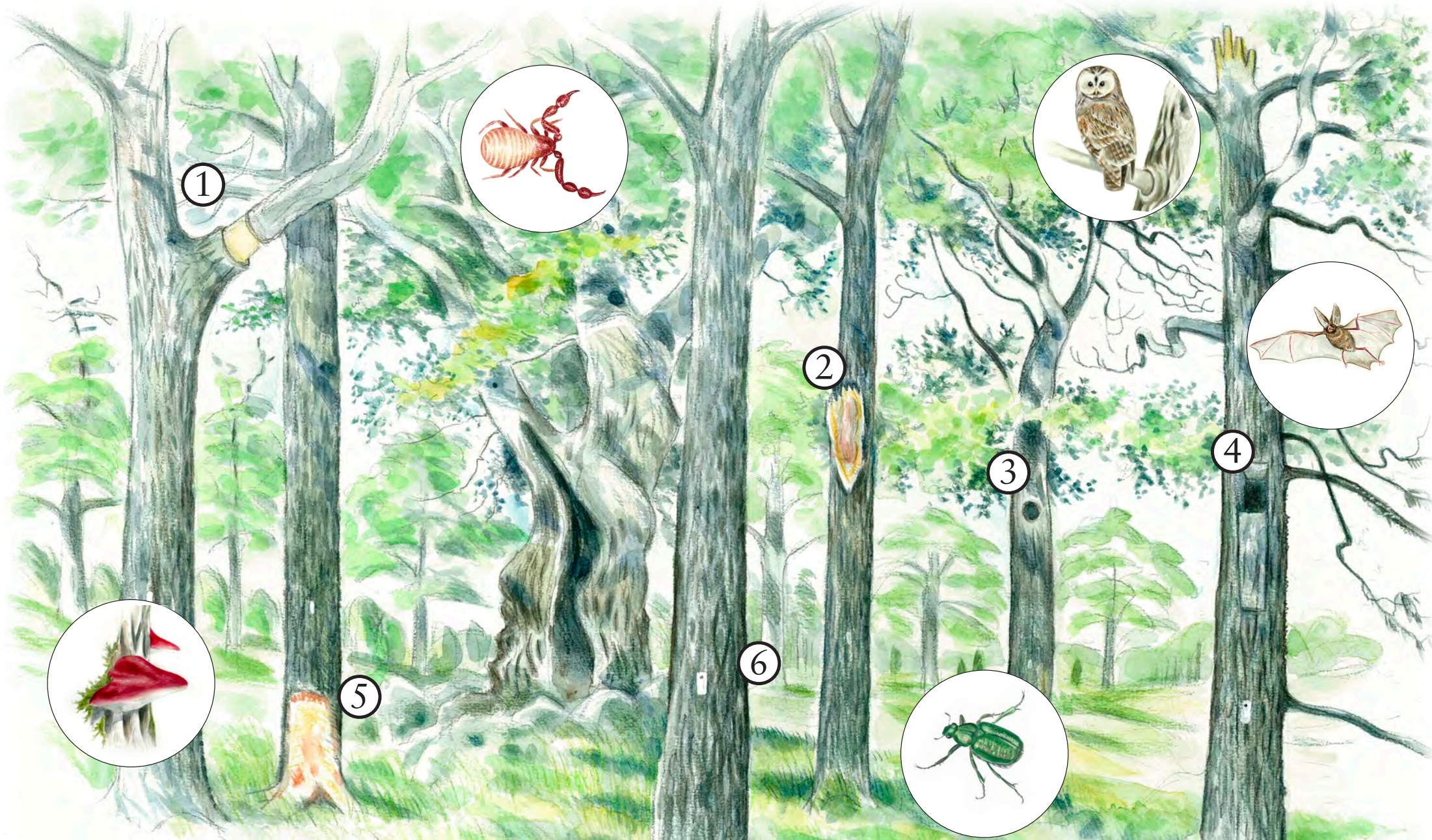
Veteranisering av unga ekar

Kan det lösa bostadskrisen i ekhagen?

Döda grenar, rötade partier, håligheter och barklösa partier som normalt bildas först vid hög ålder är livsmiljöer för de mest hotade arterna knutna till ek. Genom att bryta av grova grenar eller såga upp hål i stammen, kanske unga ekar kan fås att åldras i förtid. Detta kallas *veteranisering*.

I ett långsiktigt projekt undersöks om det är möjligt att i unga ekar skapa miljöer som är typiska för gamla ekar.

Bilden illustrerar de åtgärder som utförs inom projektet:
1. Ringbarkad gren 2. Bruten gren 3. "Hackspettshål"; hål uppsågat med motorsåg 4. Holk och toppkapning 5. Barkskada 6. Träd utan behandling (kontroll).

På bilden syns också arter som kan gynnas av åtgärderna: rötråklökrypare, kattuggla, oxtungsvamp, långörad fladdermus och ädelguldbagge. Träden är märkta med brickor så att de kan återfinnas vid inventering och uppföljning.